

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2011/96/ES par kopējo sistēmu nodokļu uzlikšanai, ko piemēro mātesuzņēmumiem un meitasuzņēmumiem, kuri atrodas dažādās dalībvalstīs”

COM(2013) 814 final – 2013/0400 (CNS)

(2014/C 226/07)

Ziņotājs: DANDEA kgs

Eiropas Savienības Padome saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 115. pantu 2013. gada 16. decembrī nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2011/96/ES par kopējo sistēmu nodokļu uzlikšanai, ko piemēro mātesuzņēmumiem un meitasuzņēmumiem, kuri atrodas dažādās dalībvalstīs”

COM(2013) 814 final – 2013/0400 (CNS).

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Ekonomikas un monetārās savienības, ekonomiskās un sociālās kohēzijas specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2014. gada 13. martā (ziņotājs: Dandea kgs).

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 497. plenārajā sesijā, kas notika 2014. gada 25. un 26. martā (2014. gada 25. marta sēdē), ar 145 balsīm par, 3 balsīm pret un 10 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1. EESK atzinīgi vērtē priekšlikumu direktīvai⁽¹⁾, ar ko groza Direktīvu 2011/96/ES par kopējo sistēmu nodokļu uzlikšanai, ko piemēro mātesuzņēmumiem un meitasuzņēmumiem, kuri atrodas dažādās dalībvalstīs (mātesuzņēmumu un meitasuzņēmumu direktīvu), un uzskata, ka tas ir svarīgs solis, lai īstenotu rīcības plānu, kā pastiprināt cīņu pret krāpšanu nodokļu jomā un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas⁽²⁾.

1.2. Katru gadu dalībvalstīs cieš miljardiem *euro* lielus zaudējumus, kurus rada krāpšana nodokļu jomā un izvairīšanās no nodokļu maksāšanas, kā arī nodokļu agresīva plānošana, kas visbiežāk izpaužas kā valstu tiesību aktu trūkumu vai šo tiesību aktu asimetrijas izmantošana; tādēļ EESK uzskata par pamatotu Komisijas priekšlikumu īstenot vispārēju noteikumu par ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu, kas ir ierosināts tās ieteikumā⁽³⁾.

1.3. EESK atbalsta pārrobežu grupām piemērojamo uzņēmumu nodokļu sistēmu standartizāciju, jo dažās situācijās pašreizējās direktīvas noteikumi ļauj šīm grupām piemērot hibrīda finanšu instrumentus, kas nodrošina nodokļu priekšrocības, kuras izraisa konkurences kropļojumus vienotajā tirgū.

1.4. Ņemot vērā vispārējā ļaunprātīgas izmantošanas novēršanas noteikuma vispārīgo raksturu, EESK iesaka dalībvalstīm izskatāmās direktīvas īstenošanas brīdī ņemt vērā Komisijas ieteikumu par agresīvu nodokļu plānošanu un interpretāciju, ko sniedza Eiropas Savienības Tiesa. Tā noteica principu, saskaņā ar kuru dalībvalstīs ļaunprātīgas komercprakses apkarošanā nedrīkst pārsniegt Kopienas tiesībās noteiktā vispārējā principa robežas. EESK iesaka Komisijai izstrādāt ieteikumu, kas palīdzētu dalībvalstīm transponēt direktīvu juridiski maksimāli precīzi.

1.5. EESK prasa arī dalībvalstīm transponēšanas procedūras ietvaros censties pēc iespējas juridiski skaidrāk definēt konceptus, kas minēti 1.a panta 2. punktā, lai nodrošinātu pēc iespējas pareizāku direktīvas īstenošanu, neradot sarežģītas situācijas uzņēmējiem vai nodokļu administrācijām. Tāpat tādos jēdzienus kā “maksliģis darījums”, “saprātīgas uzņēmējdarbības veikšana” vai “apļveida darījumi” ir nepieciešams transponēt juridiski maksimāli skaidri, lai netiktu radītas piemērošanas grūtības uzņēmumiem, nodokļu administrācijām vai tiesu sistēmai.

⁽¹⁾ COM(2013) 814 final.

⁽²⁾ COM(2012) 722 final.

⁽³⁾ C(2012) 8806 final.

2. Komisijas priekšlikums

2.1. Komisijas priekšlikuma mērķis ir risināt hibrīda finanšu instrumentu neatbilstības, kas pastāv valstu tiesību aktos mātesuzņēmumu un meitasuzņēmumu direktīvas piemērošanas jomā, un ieviest vispārēju noteikumu par ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu, lai aizsargātu minētās direktīvas darbību.

2.2. Direktīvas priekšlikuma pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību 115. pants, kurā paredzēts, ka Padome var pieņemt direktīvas, lai tuvinātu tādus dalībvalstu normatīvos un administratīvos aktus, kas tieši iespaido iekšējo tirgu; Komisija uzskata, ka šis ir vienīgais iespējamais risinājums, lai ieviestu vispārēju noteikumu par ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu.

2.3. Šis priekšlikums ir vajadzīgs, ja vienpusīga dalībvalstu rīcība ar mērķi novērst hibrīda finanšu instrumentu asimetriju, neatrisinātu problēmu, jo tā lielā mērā rodas valstu tiesību aktu mijiedarbības dēļ.

2.4. Lai gan mātesuzņēmumu un meitasuzņēmumu direktīvā ir paredzēta ļaunprātīgas izmantošanas novēršanas klauzula, tā nav pietiekami skaidra un varētu radīt pārpratumus. Vispārēja noteikuma par ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu ieviešana atbilstoši Komisijas ieteikumam ļaus novērst nenoteiktību un nodrošinās dalībvalstis ar efektīvāku instrumentu.

3. Vispārīgas un īpašas piezīmes

3.1. EESK ir paudusi atbalstu⁽⁴⁾ grozījumiem mātesuzņēmumu un meitasuzņēmumu direktīvā un ieteikusi dalībvalstīm rīkoties tā, lai īstenošana notiktu saprātīgā termiņā.

3.2. Komiteja prasīja, lai, veicot šo pārskatīšanu, tiktu ieviesta prasība starptautiskiem uzņēmumiem veikt atsevišķu grāmatvedības uzskaiti par katru valsti, kurā uzņēmums darbojas, un precīzi piefiksēt katrā valstī saražotās produkcijas apjomu un gūto peļņu. Šāda veida grāmatvedības uzskaitē palīdzētu noteikt uzņēmumus, kas ļaunprātīgi izmanto transfertcenu noteikšanu vai atbalsta agresīvu nodokļu plānošanu. Tāpat Komiteja ieteica ieviest uz kopīgiem noteikumiem balstītu regulējumu uzņēmumu peļņas aplikšanai ar nodokli. EESK ir sarūgutināta, ka izskatāmās direktīvas projekta izstrādē šie aspekti netika pietiekami ņemti vērā.

3.3. EESK iesaka Komisijai sniegt atbalstu dalībvalstīm šīs direktīvas īstenošanā. Šajā sakarā Komisijai vajadzētu sagatavot ieteikumu, kurā no juridiskā viedokļa būtu paskaidroti aspekti saistībā ar to konceptu transponēšanu, kas minēti vispārējā noteikumā par ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu.

3.4. EESK vērs uzmanību uz faktu, ka direktīvas īstenošana, pamatojoties uz ļoti vispārīgām definīcijām, var radīt ārkārtīgi sarežģītas situācijas gan uzņēmumiem, gan nodokļu administrācijām.

3.5. Saistībā ar 1.a panta 2. punkta piemērošanu ir skaidri jādefinē jēdziens “mākslīgs darījums”. Šajā sakarā EESK iesaka dalībvalstīm izmantot Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) rokasgrāmatas vadlīnijas⁽⁵⁾, jo sevišķi tās, kas skar uzņēmuma pārstrukturēšanu. Tāpat EESK iesaka ņemt vērā Eiropas Savienības Tiesas judikatūru par “pilnīgi mākslīgām struktūrām”. Darījums nav automātiski jāuzskata par mākslīgu tikai tāpēc, ka tas veikts no fiskālā viedokļa vizizdevīgākajā veidā.

3.6. Saistībā ar 1.a panta 2. punkta b) apakšpunkta piemērošanu EESK uzskata, ka ir skaidri jādefinē jēdziens “saprātīga uzņēmējdarbības veikšana”. Ja šāds formulējums tiktu iekļauts valstu tiesību aktos, bet netiku skaidri definēts, varētu veidoties no juridiskā viedokļa sarežģītas situācijas tajos gadījumos, kad rastos domstarpības par uzņēmējdarbības veikšanu.

3.7. Saistībā ar īstenošanu Komiteja uzskata, ka tāpēc ir nepieciešams precizēt aspektus, kas saistīti ar apļveida darījumiem. Praksē pastāv tādi apļveida darījumi, kas ir ekonomiski pamatoti un kas norisinās, ievērojot tiesību aktu noteikumus. Uz tiem nevajadzētu attiekties tiem fiskālajiem noteikumiem, kuri tiks sagatavoti, ņemot vērā izskatāmo direktīvu.

⁽⁴⁾ OV C 67, 6.03.2014, 68. lpp.

⁽⁵⁾ ESAO nodokļu paraugkonvencija, C5 nodaļa, 9181. un 9182. pants.

3.8. EESK iesaka dalībvalstīm, transponējot šo direktīvu, vienkāršot nacionālos tiesību aktus, kuri attiecas uz peļņas nodokļiem. Tas varētu būt pirmais solis ceļā uz tiesību aktu tuvināšanu šajā jomā Eiropas līmenī.

Briselē, 2014. gada 25. martā

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs*
Henri MALOSSE
